

вживання чергової дози, штовхаючи людину на здійснення аморальних вчинків. Особа з адиктивною поведінкою має можливість зануритись в нове середовище, залишаючи звички, що сформувалися під час тривалого вживання. Зміна обстановки, нове коло спілкування і дотримання режиму дня – створюють людині більш сприятливі умови для виходу з критичних станів та попередження адиктивної поведінки.

Список використаних джерел:

1. Юр'єва, Л. М. (2018). *Адиктологія: навч. посіб. для лікарів наркологів, психіатрів, заг. практики – сімейна медицина та лікарів-інтернів*. Вид. друге, перероб. і доп., Дніпро, 162 с.

2. Копытина, А.И. (2001). *Арт-терапия. Хрестоматия*. Санктпетербург: Питер, 158 с.

3. Винникот, Д. (2002). *Игра в реальность*. Москва: Институт общегуманитарных исследований, 119 с.

4. МакНифф, Ш. (2002). Творчество за рамками привычного: расширение возможностей психологических исследований с помощью искусства. *Исцеляющее искусство: журнал арт-терапии*, том 5, №2, с. 8 - 25.

5. МакНифф, Ш. (2005). Целостное восприятие арт-терапии. *Исцеляющее искусство*, Т.8, № 1, с. 10 - 23.

6. Stone, B. (1996). No More Flashbacks: The Successful Use of Imagery and Art Therapy for PTSD. *Paper presented at the International Congress on Stress and Health*, Australia: Sydney, с. 196 – 197.

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА СУТНІСТЬ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

УДК: 159.371.315

Іванюк Інна Сергіївна
методист відділу виховної роботи
КВНЗ «Вінницька академія неперервної освіти»

Актуальність дослідження. На сьогодні стрімкий розвиток технологій висуває перед освітою нові завдання, що потребують перегляду змісту освіти, форм, методів, прийомів навчання. Одними з основних інновацій у галузі освіти є інтерактивні технології навчання. Навчання має бути спрямоване не тільки і не стільки на засвоєння готових науково-практичних знань, а на можливість продукування нових знань, на розвиток креативності, гнучкості мислення, на моделювання нових способів діяльності й т.п. Застосування інтерактивних методів навчання в навчальному процесі закладів освіти дозволить розвивати основи нестандартного мислення учнів, відхилитися від стереотипності у мисленні, розвиває уяву, навички комунікативного спілкування, інтелектуальну, емоційну, мотиваційну та інші сфери.

Аналіз досліджень і публікацій. Теоретичні аспекти, пов'язані з визначенням сутності інтерактивних методів, їх класифікації та особливостей використання вивчали І. Абрамова, Т. Добриніна, Г. Коберник, О. Комар, В. Лозова, А. Мартинець, Л. Пироженко, О. Пометун, Г. Селевко, М. Скрипник, А. Смолкін та ін. Питання застосування інтерактивних методів задля посилення ефективності процесу навчання було в центрі уваги Г. Коберник, О. Коберника, О. Комар, Т. Кравченко, М. Крайньої, В. Мельник, О. Пехоти, Л. Півень, Н. Побірченко, Т. Сердюк, Н. Суворова, А. Терещука, Т. Торчинської та ін.

Мета статті полягає у з'ясуванні сутності інтерактивного навчання, дослідженні ефективності його застосування на заняттях у групі продовженого дня.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасний період розвитку суспільства, оновлення всіх сфер його соціального та духовного життя потребують від закладів освіти використання у навчальному процесі інтерактивних технологій, які є надзвичайно ефективними у підвищенні якості навчання. Тому в умовах сьогодення спостерігається підвищений інтерес педагогічної громадськості до використання у навчальному процесі закладів освіти інтерактивних технологій і збільшення наукових підходів до розуміння їх сутності, змісту та особливостей застосування.

Як засвідчує досвід, використання інтерактивних методів та технологій у навчально-виховному процесі молодшої школи дає підстави впевнено стверджувати, що саме інтерактивне навчання створює умови як для формування компетентностей учнів, так і для розвитку та виховання особистості активних громадян з відповідною системою цінностей, толерантних, розкутих, оптимістично налаштованих, готових до подолання життєвих труднощів, стійких до стресів і фрустрацій тощо. Використання інтерактивних технологій у початковій школі сприяє інтенсифікації та оптимізації навчального процесу, дозволяє вчителям:

- зробити навчання більш доступним і цікавим;
- моделювати різні соціальні ситуації, збагачувати соціальний досвід учнів через включення у різні навчальні та життєві ситуації та їх переживання;
- створити умови для розвитку у дітей здатності будувати конструктивні відносини в групі, визначати своє місце в ній, уникати конфліктів, розв'язувати їх, шукати компроміси, прагнути до діалогу, знаходити спільне розв'язання проблеми;
- навчити учнів формулювати власну думку, правильно її висловлювати, доводити свою точку зору, аргументувати й дискутувати, слухати іншу людину, поважати альтернативну думку;
- ефективно розвивати у школярів навички проектної діяльності, самостійної роботи, виконання творчих робіт (Бутрім, В., 2007).

Навчально-виховний процес повинен будуватися відповідно до потреб особистості та індивідуальних можливостей дітей, зростання їх самостійності та творчої активності. а це вимагає організації навчання відповідно до здібностей, здатності до навчання, таланту дитини. Завдання полягає в тому, щоб створити можливості кожному стати самим собою. Звичайно, що основи цих важливих змін закладаються безпосередньо на уроці. Але навчальний процес має своє продовження і тоді, коли дитина перебуває в групі продовженого дня, готує домашні завдання. Тут навчально-виховний процес набуває особистісного спрямування. Якщо ми хочемо залучити особистість до

освітнього процесу, то зобов'язані допомогти дитині побачити в ньому свою значущість, мотиви власної діяльності. У центрі навчально-виховного процесу має бути учень. Від його творчої активності на уроці, вміння самостійно працювати над домашнім завданням, вміння доказово міркувати, обгрунтовувати свої думки, вміння спілкуватися з учителем, учнями залежить успіх у свідомому опануванні шкільної програми (Короленко, Л., 2014).

Педагог повинен організувати роботу в групі продовженого дня так, щоб діти могли і гарно виконувати домашні завдання, і змістовно відпочивати. Зрозуміло, що в другій половині дня діти вже втомлені. Крім того, тут зібрані діти з різних класів, різних паралелей. Всі вони мають різні здібності, різні мотивації навчання, різний рівень підготовки. Тому необхідно використовувати такі форми і методи, які б були найефективнішими у цій ситуації. Саме такими, на мій погляд, є інтерактивні технології навчання, які створюють найсприятливіші, комфортні умови навчання, за яких кожен учень відчуватиме свою успішність, інтелектуальну спроможність.

Іноді інтерактивні технології сприймаються як гра. Мета її - згадати, виявити й усвідомити основні компоненти діяльності учнів, сконцентрувати їх увагу на вивченому навчальному матеріалі. Такі ігри використовують і для вироблення конкретних навичок. Вони сприяють формуванню в учнів власного ставлення до ситуації, сприяють розвитку уяви, формуванню навичок критичного мислення. Учні самі обирають собі ролі, створюють проблемні ситуації, шукають шляхи їх розв'язання. Цікавими у цьому плані є інтерактивні вправи «Виграш у лотерею», «Інтерв'ю», «Від А до Я». Суть цих вправ полягає в тому, що навчальний процес відбувається за умови постійної взаємодії всіх учнів. Це співнавчання, взаємонавчання, де рівними суб'єктами процесу є і вчитель і учень (Пошетун, О., Пироженко, Л., 2003).

На виховних годинах можна використовувати інтерактивну вправу «Читання з передбаченням».

Читаючи текст блоками, зосереджується увагу на питаннях, які дозволять учням не тільки вчитися аналізувати текст, але й передбачати сюжет,

прогнозувати події, характеризувати вчинки героїв, робити власні висновки. Таким чином, учні поступово проходять стадії актуалізації, втягнення, прогнозування, розуміння змісту та рефлексії, тобто підведення підсумків.

Діти дуже люблять, такі інтерактивні вправи як: «Мікрофон», «Загадкові будиночки», «Вилучи зайве», «П'ять слів-три слова», «Гронування», «Читання з передбаченням», «Сенкан», «Незакінчені речення». Вони дозволяють цікаво повторити вивчене на уроці та гарно виконати домашнє завдання.

Надзвичайно цікавою для дітей є інтерактивна вправа «Незакінчені речення» Спочатку визначається тема, з якої учні будуть висловлюватись в колі ідей Потім,використовуються уявний мікрофон, педагог формує незакінчені речення і пропонує учням закінчити їх. Наприклад: Сьогоднішній урок навчив мене... Це рішення я прийняв тому,що... Прочитане оповідання спонукає мене до... Найцікавішим завданням на сьогоднішньому уроці було...

Надзвичайно цікавою у виховному плані є гра «Світлофор ввічливості». Вчитель називає репліки, а діти за допомогою сигнальних карток червоного та зеленого кольору сигналізують, де правильно чинять діти, а де ні. Якщо діти чинять неправильно, то пояснюють, як потрібно чинити. Це спонукає до розвитку зв'язного мовлення, навиків критичного мислення, формує вміння оцінювати вчинки людей та свої власні вчинки.

Отже, інтерактивні технології найбільше сприяють формуванню учнів умінь і навичок, виробленню особистих цінностей, створюють атмосферу співпраці, творчої взаємодії, відповідають особистісно-зорієнтованому підходу при організації виховного процесу в ГПД. Вони знайшли своє втілення у складових навчально-виховного процесу: виховні заходи, спортивні години, діяльність за інтересами. Інтерактивні форми роботи з дітьми сприяють досягненню мети виховання: усвідомлення учнями певних правил поведінки, норм життя. Впровадження інтерактивних технологій допомагають вихователю навчити дитину вже сьогодні жити, співпрацювати в колективі, встановлювати з однолітками дружні стосунки, відчувати себе часткою соціуму.

Висновки. Таким чином, набуті знання шляхом застосування інтерактивних форм роботи забезпечують вміння дітей спілкуватися, спільно вирішувати завдання, самостійно та критично мислити, проявляти творчість, ініціативу, аналізувати й узагальнювати.

Проектування та проведення занять на групі продовженого дня за інтерактивними технологіями потребують компетентності в цих технологіях учителя, його вміння переглянути й перебудувати свою роботу з учнями.

Список використаної літератури:

1. Бутрім, В. (2007). Інтерактивні дидактичні ігри в початковій школі. Київ: «Шкільний світ». 110с.
2. Короленко, Л. (2014). Інтерактивні технології в початковій школі. Відкритий урок. № 3. С. 26 – 29
3. Пометун, О., Пироженко, Л. (2003). Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. Київ: «Видавництво А.С.К.». 192с.

ОСОБЛИВОСТІ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З КОГНІТИВНИМИ ПОРУШЕННЯМИ.

УДК 373.3.015.3-056.36

*Капуш Вікторія Володимирівна,
студентка спеціальності 053 «Психологія»
другого (магістерського) рівня
КВНЗ «Вінницька академія неперервної освіти»*

Актуальність дослідження. Формування пізнавальної діяльності особистості має розпочинатись якомога раніше, проте саме дошкільний та молодший шкільний вік дозволяють позитивно вирішувати питання психологічного впливу та коригування відхилень в розвитку дітей з когнітивними порушеннями.

В молодшому шкільному віці активно розвиваються процеси мислення, які є основою розвитку майбутньої особистості та всіх її сфер (інтелектуальної,